

Suomen luonnonsuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri ry
Martinkatu 5, 20810 Turku
varsinais-suomi@sll.fi

Varsinais-Suomen liitto

Suomen luonnonsuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri lausunto luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan 1. ehdotuksesta

Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri on antanut lausunnon kaavaluonnoksesta ja piiri lausuu kiitoksensa, että luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan ehdotuksen valmistelussa on huomioitu lausunnossa esille tuomia asioita, on täydennetty käytettyä tausta-aineistoa, lisätty muinaismuistokohteita ja mikä on erityisen kiitettävää, maakuntaliitto on suorittanut maastokäyntejä kaavavalmistelun aikana. Kaavassa käsitellään kierto- ja biotalouden näkökulmasta keskeisten luonnonvarojen käyttöä ja potentiaalia ja yhdistämistä maakunnallisesti luontoalueiden ja virkistysmahdollisuuksien turvaamiseen. Piiri pitää näkökulmaa tärkeänä ja muistuttaa, että kaavan tulee tukea luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämistä, ekosysteemipalveluiden turvaamista, vesien tilan parantamista ja ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista.

Lähde- ja kohdeluettelosta puuttuu vielä joitakin jo kartoitettuja luontokohteita, esim. kuntien tilaamia luontoselvityksiä. Toisaalta valmistelussa on mukana myös uusia suojelualuevarauksia. Myös uusimmat METSO-kohteet tulee päivittää kaavaan. Soidensuojelun täydennysohjelman kohteiden huomioiminen on tärkeätä ilmaston, vesiensuojelun ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisen takia.

Ekologisia- ja viheryhteyksiä tulisi jollakin tasolla esittää kaavakartassa, erityisesti Turun seudulla, jossa maankäytön muutosten ja rakentamisen paineet ovat suuret. Pelkkien laajojen yhtenäisten metsäalueiden osoittaminen ilman toteuttamiskeinoja tukeutuen metsälakiin ei riitä turvaamaan metsien luonnonarvoja. Osalle alueista voisi esittää myös hiljaisten alueiden kaavamerkintöjä. Vedenalaisesta luonnosta on valmistunut uusia kartoituksia ja uhanalaisimmat luontotyytit tulisi myös merkitä kaavaan. Samoin erilaisia arvokkaita pienvesiä, esimerkiksi luonnontilaisia puroja, tulisi merkitä kaavaan niiden ominaispiirteet turvaavien kaavamerkintöjen kera.

Kuten aiemmin lausuimme, piiri esittää inventoitujen ja arvokkaiden perinnemaisemien merkitsemistä kaavaan. Varsinais-Suomessa sijaitsevat monet viimeisistä ja uhanalaisista perinnemaisemista. Kaavaehdotuksessa tulisi olla myös nyt lailla suojeltujen s-alueiden lisäksi merkittynä kartoitetut ja tunnistetut luonnonsuojelulain 29§:n mukaiset luontotyytit. Tällaisia kohteita, joilta puuttuu ELY:n rajauspäätös on erityisesti hyvin selvitettyllä alueella Turun ympäristössä. Kohteet tulee suojella kaavassa luonnonsuojelulailla. Myös kansainvälisesti (IBA) ja maakunnallisesti arvokkaat (MAALI) lintukohteet tulisi merkitä kaavakarttaan.

Kaavakarttaan on merkitty vesiviljelyyn soveltuvia alueita myös Saaristomerelle, jonka meren tila on heikko. Merkintöjä ei tulisi merkitä alueille, joihin jokien, eläintilojen, viljelyn ja rannikon muun

erilaisen toiminnan kuormitus on suurta. Lisäksi kulunut talvi on ollut jokien mukanaan tuomien ravinnepäästöjen osalta ennätysmäinen, mikä tekee muiden vesisuojelutoimien merkityksestä vielä aiempaa suuremman. Maakuntakaavassa tulisi antaa entistä selkeämmin määräykset alueista, johon ei saa sijoittaa vesiviljelylaitoksia sekä sellaisia määräyksiä, joita voidaan käyttää ympäristölupien perusteena rajoitettaessa typpipäästöjä. Myös ruoppausmassojen sijoituspaikat tulisi selvittää luontoarvot huomioiden ja ympäristövaikutukset huomioiden ja merkitä kaavakarttaan.

Luonnonsuojelupiiri huomauttaa, että Liedon aseman lähellä, 9-tien pohjoispuolella on kaavassa ejk-merkintä Kailassuon alueella, jossa on monia luontoselvityksissä rajattuja luontoarvoja mukaan lukien liito-oravien elinympäristöjä ja soita. Nykyinen kaavamerkintä mahdollistaa alueen metsien hävittämisen, kallioiden louhinnan sekä maamassojen läjityksen. Maankäytön vaikutusten arviointia on kaavamateriaalin perusteella vaikea tehdä. Mahdollisten muidenkin uusien maa-aines- ja turpeenottoalueiden osalta tulee luontoarvot selvittää kuntien ja hakijoiden toimesta.

Suomen luonnonsuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri ry.

Turussa 6.3.2020.

Saija Porramo
Puheenjohtaja

Pia Roering
Varapuheenjohtaja